

ningen skal foregaa paa Stedet, at der ved disse Lotterier gives Leilighed til at sende Varer i saa stor Udtrækning over hele Landet. Det er ikke mig bekendt, at andre Varelotterier have den samme Ret som disse fire til at faae deres Lodder og derved deres Varer affatte over hele Landet; jeg tror, at det er en Konkurrence, som man, naar man vil vedtage de her foreslaaede Bestemmelser, maa komme bort fra. Det er mig ganske vist bekendt, at det ikke er Indenrigsministeren, der har Bevillingerne til Varelotterierne under sig, men derimod Justitsministeren, der ikke er tilstede og kan svare; men jeg maa holde paa, at skulle vi stræbe hen til at knytte Udsættningen til Stedet, bør dette Lotteriforhold forandres, da det skaber en Konkurrence, som ikke har noget Tilsvarende fra den anden Side.

Om Forlaget til § 13 angaar, skal jeg strax erklære, at jeg har nogen Betænkelighed ved at følge den ærede Minister med Hensyn til Forlaget om, at Bemyndigelsen til at give nye Bevillinger hæves. Jeg tror, at den ærede Minister derved vil kunne blive affaaeren fra at gaa ind paa mange Andragender og Ansøgninger om at nedsette sig som Høfer, og hvad det kan være. Om jeg nu end kan stemme for, at Bemyndigelsen hæves med Hensyn til helt nye Bevillinger, kan jeg ikke gaa ind paa, at Bemyndigelsen borttages, hvor det paa et Sted gjælder om at give en anden Bevilling i Stedet for en, der bortfalder; thi, saavidt jeg skjønner, ville, hvis vi vedtage § 13, som den er foreslaaet, alle de Erhverv, der for Liden drives, falde bort, efterhaanden som Bevillingerne udløbe. Jeg ser godt, at Næringslovens § 64, selv om de andre Paragrafer bortfalde, giver Ministeren Ret til at bevilge, at Gjæstgivere kunne faae Høferbevilling i Forbindelse med Gjæstgiveriet, men mange Byer, som ikke have noget Gjæstgiveri, og som efter min Overbevisning heller ikke ville kunne faae det, have virkelig Krav paa at faae en eller flere Høferhandeler. Jeg skal derfor meget anbefale det høie Thing at vedtage det Endringsforslag, jeg har stillet til § 13, for dog at gjøre det muligt, hvor Beboernes Lærdaler derfor, at en eller flere Høferhandeler kan drives paa et Sted. Med disse Ord skal jeg anbefale de tre Forslag, jeg har tilladt mig at stille.

Nasmusen: Som det ærede Thing vil have lagt Mærke til, har et æret Medlem, som er Mindretal i Udvalget, i længere Tid været sygt, hvilket er Tilfældet endnu, og paa Grund deraf skal jeg tillade mig paa hans og egne Begne at sige nogle Ord om de Endringsforslag, som han har stillet, og saa godt, jeg kan, gjøre det ærede Thing Rede for Mindretallets Anskuelser. Det første Endringsforslag, som den ærede 4de Landsthingsmand for 2den Kreds (Håslø) har stillet, er til § 2, hvorefter denne Paragraf skal gaa ud.

Det er begrundet paa, at det ærede Mindretal og ikke heller jeg kan se, at Forbrugsforeninger efter § 2 kunne komme til deres naturlige Ret. Nu er det ganske vist, at disse Foreninger maa kunne være noget vanskelige at kontrollere, men paa den anden Side maa det dog erkjendes, at Forbrugsforeninger ere berettigede. Forbrugsforeninger ere slet ikke noget Nyt, men de ere egentlig en meget gammel Indretning, som i visse Maader har været benyttet i mange, mange Læder, længe før jeg kan huske; men de ere senere bleve om-dannede og ere komne til at faae en anden Stilling. Det har i mange Herrens Læder været Tilfældet, at Folk ude paa Landet have forenet sig om i Sællig at kjøbe en eller anden Vare og tage den hjem og dele den; men det har været de bedre Stillede, der have baaret sig saaledes ad. Det have de gjort med Hensyn til Kolonialvarer, Brændevin, Ære osv., hvorved de have faaet disse Varer ikke saa lidt billigere. Nu mener jeg ganske vist, at Forbrugsforeninger i ethvert Tilfælde skal holde sig paa et lignende Standpunkt, men ganske paa selv samme Maade kan dog ethvert Anliggende ikke udføres, naar det skal komme de Smaa i Samfundet til Gode, og det er jo især det, disse Foreninger skulle. De kunne jo godt forene sig om at gjøre større Indkjøb; men Omstændighederne fordrer, at de Enkelte maa modtage Værene i smaa Kvantiteter, eftersom deres Forbrug kræver det. Nu er det mig ikke rigtig klart, hvad § 2 vil føre til; men jeg bliver jo maaft nok oplyst derom. Indtil da antager jeg, at, dersom § 2 vedtages, da ville Forbrugsforeninger, naar de gjøre Indkjøb for deres egne Midler, og naar de holde en Mand til at staa i en Butik og udlævere Varer fra Morgen til Aften, blive nødt til at løse Næringsbevis; men det synes jeg er at gaa den Slags Foreninger for nær. Thi, naar de ikke foretage Andet end at uddele Varer eller — for at bruge en Betegnelse, som almindelig bruges, men som jeg anser for urigtig — sælge Varer til deres egne Medlemmer, ser jeg ikke, at de gjøre Andet, end hvad Enhver maa ønske kan se. Vi vide Alle, hvor haardt den Klasse af Medborgere trænger til at blive tagen under Armene, hvor haardt den trænger til at faae ligesaa gode Varer som de bedre stillede Medlemmer i Samfundet og til at faae dem til selv samme Pris som disse, hvilket jo ingenlunde kan ske, naar de skulle gjøre Indkjøb hver for sig i Smaapartier. Utsaa Mindretallets Mening og min Mening er slet ikke, at Forbrugsforeningerne skulle kunne handle paa ulovlig Maade, saaledes at de fortædige andre Næringsdrivende, som maa løse Næringsbevis, thi det vilde jo være høist urigtigt. Foraauidt man gjør den Indvending, at Forbrugsforeninger ikke blive kontrollerede, saa synes jeg, der er Grund til at have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Forbrugsforeninger kunne blive stillede un-